

From: [redacted] ([redacted])"
Sent: Mon, 14 Dec 2015 19:50:02 +0100
To: "[redacted] ([redacted])" <[redacted]>
Subject: Re: neonicotinoiden en vissen

Hoi [redacted]
niet dat ik weet!
Goed om even te bespreken.

Groetjes, [redacted]

[redacted]
Ministry of Economic Affairs
DG Agriculture and Nature
The Netherlands
Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 14 dec. 2015 om 18:32 heeft [redacted] ([redacted]) <[redacted]> [@ctgb.nl](mailto:[redacted]@ctgb.nl) het volgende geschreven:

Hallo [redacted]
Heb jij deze studie ook ontvangen? Kunnen we morgen vervolgstappen bespreken?
Groeten, [redacted]

Verzonden van mijn Android-telefoon via TouchDown (www.nitrodesk.com)

-----Original Message-----

From: [redacted] ([redacted]) [redacted] [@ctgb.nl](mailto:[redacted]@ctgb.nl)

Received: Donderdag, 10 Dec 2015, 16:43

To: Duijn, dr. ir. L.P. van (Luuk) [redacted] [@ctgb.nl](mailto:[redacted]@ctgb.nl); [redacted] [redacted] [@ctgb.nl](mailto:[redacted]@ctgb.nl); [redacted]

[redacted] ([redacted]) [redacted] [@ctgb.nl](mailto:[redacted]@ctgb.nl); [redacted] ([redacted]) [redacted] [@ctgb.nl](mailto:[redacted]@ctgb.nl); [redacted]

[redacted] ([redacted]) [redacted] [@ctgb.nl](mailto:[redacted]@ctgb.nl); [redacted] ([redacted]) [redacted] [@ctgb.nl](mailto:[redacted]@ctgb.nl)

Subject: FW: neonicotinoiden en vissen

Beste allen,

Zie onderstaande.

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] [redacted] [@sportvisserij nederland.nl](mailto:[redacted]@sportvisserij nederland.nl)

Verzonden: donderdag 10 december 2015 16:36

Aan: [redacted]

Onderwerp: neonicotinoiden en vissen

Geachte/beste,

Bij deze stuur ik u ter informatie het rapport 'Risico's van neonicotinoïden voor vissen'.

Neonicotinoïden, bestrijdingsmiddelen tegen plaaginsecten in de land- en tuinbouw, blijken ook giftig voor andere soorten. Ongewervelde dieren in het water zijn bijvoorbeeld heel gevoelig. In wateren waar de kwaliteitsnormen voor neonicotinoïden

worden overschreden, bleek veel minder van deze macrofauna aanwezig. Dit betekent dat er minder voedsel voor vissen beschikbaar is in deze wateren. Dit komt naar voren uit literatuuronderzoek.

Wat zijn neonicotinoïden?

Neonicotinoïden zijn bestrijdingsmiddelen die worden toegepast tegen plaaginsecten. Ze lijken qua werking op nicotine en hebben een remmende werking op het zenuwstelsel. Fipronil is een insecticide dat lijkt op een neonicotinoïde en daarom ook is meegenomen in het onderzoek. Deze stoffen worden vaak toegepast als zaadcoating of als bodembehandeling, verspreiden zich dan door de gehele plant en breken heel langzaam af. Ook lekken ze uit naar de bodem en het oppervlaktewater.

Effecten neonicotinoïden

Neonicotinoïden blijken behalve voor plaaginsecten ook giftig te zijn voor nuttige insecten zoals bijen. Bijen krijgen de stoffen binnen via het stuifmeel en nectar van de plant. Mogelijk kan hierdoor ook de grote bijensterfte (mede) door worden verklaard.

Veel andere ongewervelde en gewervelde dieren kunnen hier negatieve effecten van ondervinden. Niet alleen treedt sterfte op, maar er zijn ook allerlei effecten zoals onderdrukking van het immuunsysteem waardoor dieren eerder ziek worden.

Effecten op vis

Door het uitlekken naar oppervlaktewateren kunnen neonicotinoïden ook in vissen en hun voedseldieren terechtkomen. Vissen zijn relatief wat minder gevoelig voor neonicotinoïden, maar wel voor fipronil. Het grootste effect op vissen zit in de afname van voedsel, omdat vissen in één of meer levensstadia insecten en ongewervelden eten.

De normen worden overschreden

Neonicotinoïden worden vaak en ook preventief gebruikt. Dit is in strijd met het zogenaamde Integrated Pest Management (IPM*) dat de Europese Unie voorstaat. Hierdoor worden meer middelen gebruikt dan strikt noodzakelijk zijn, wat leidt tot onnodige verontreinigingen terwijl niet duidelijk is wat het economisch rendement ervan is.

De normen voor neonicotinoïden en fipronil worden in Nederland regelmatig overschreden, vooral in gebieden waar veel glastuinbouw en bloemteelt plaatsvindt. Nederlands onderzoek heeft laten zien dat er in wateren waar de normen worden overgeschreden veel minder macrofauna (insecten en andere ongewervelden die in het water voorkomen) wordt aangetroffen.

Verbod op een aantal neonicotinoïden

In 2013 zijn drie neonicotinoïden en fipronil in Europa tijdelijk verboden voor een aantal toepassingen. Na twee jaar zou een evaluatie van deze maatregel plaatsvinden. Zolang dit niet is gedaan blijft het verbod van kracht. Sportvisserij Nederland is van mening dat alle neonicotinoïden verboden moeten worden, gezien de impact van deze stoffen op het milieu.

**Integrated Pest Management*

IPM staat een brede aanpak van plagen in de landbouw voor. Het is gericht op het onderdrukken van plaagpopulaties tot onder het economische schadeniveau. Het houdt in dat verschillende alternatieven voor plaagbestrijding worden afgewogen en vervolgens wordt gekozen voor die maatregelen die plaagpopulaties tegengaan, waarbij pesticiden tot een verantwoord niveau worden beperkt en risico's voor de menselijke gezondheid en het milieu worden geminimaliseerd.

Zie de bijlage voor het volledige rapport.

Ik hoop dat het rapport voor u ook bruikbaar is.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Sportvisserij Nederland

Tel. 5.1.2.e

E-mail: 5.1.2.e >[sportvisserij nederland.nl](mailto:5.1.2.e@sportvisserij nederland.nl)

===

Sportvisserij Nederland

Leijenseweg 115, 3731 BC Bilthoven

Website: www.sportvisserij nederland.nl

Tel. 030-6058400

<Rapport neonicotinoiden dec15.pdf>

<Rapport neonicotinoiden dec15.pdf>